

Ársskýrsla

Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum

2010

Efnisyfirlit

I. Ársskýrsla – inngangur	3
II. Nafn og stjórn:	4
III. Húsnæðið að Ægisgötu 26:	4
IV. Fundir:	4
VI. Styrktar- og vísindasjóður:	5
VII. Fræðslunefnd RHLÖ:	5
VIII. Styrktaraðilar	6
IX. Vísindavirkni:	6
X. Viðaukar:	6
Viðauki 1	7
Viðauki 2	9
Viðauki 3	11
Viðauki 4	12
Viðauki 5	13

I. Ársskýrsla – inngangur

Starfsemi Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala háskólasjúkrahúss er samkvæmt stofnskrá RHLÖ (sjá viðauka 1). Megin hlutverk rannsóknastofunnar er að vera miðstöð í öldrunarfræðum og skapa aðstöðu til rannsókna, styðja við rannsóknir og fræðslu auk þess að stuðla að samvinnu og samstarfi fræðimanna innan HÍ og LSH.

Árið 2010 var starfsemin metnaðarfull og stöðugt leitast við að efla starfið. Í eftirfarandi skýrslu er starfsemi RHLÖ gerð skil. Fjallað er um þau verkefni sem rannsóknarstofan stóð að, hvort heldur að eigin frumkvæði eða sem samstarfsaðili. Það er von stjórnar RHLÖ að skýrslan upplýsi lesendur um starfsemi Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala háskólasjúkrahúss.

Starfsfólk Landakots á fræðslufundi á fimmtudegi í kennslusalnum á 7. hæð á Landakoti.

II. Nafn og stjórn:

Rannsóknarstofa Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum - skammstafað RHLÖ.

Stjórn RHLÖ er skipuð þannig:

Pálmi V. Jónsson, formaður – fulltrúi Læknadeildar HÍ, forstöðumaður í öldrunarlæknisfræði.

Líney Úlfarsdóttir, ritari – fulltrúi Öldrunarfræðafélags Íslands.

María K. Jónsdóttir – fulltrúi Landspítala háskólasjúkrahúss

Margrét Gústafsdóttir- fulltrúi Hjúkrunarfræðideildar HÍ, forstöðumaður fræðasviðs í öldrunarhjúkrun

Sigurveig H. Sigurðardóttir – fulltrúi Félagsvísindadeildar Háskóla Íslands

Jón Eyjólfur Jónsson- Fulltrúi Landspítala háskólasjúkrahúss

Guðlaug Þórsdóttir – Fulltrúi Félags Íslenskra öldrunarlækna

Starfsmenn:

Enginn starfsmaður var starfandi fyrir Rannsóknarstofuna árið 2010

III. Húsnæðið að Ægisgötu 26:

Húsnæði RHLÖ að Ægisgötu 26 hefur fjórar skrifstofur til afnota.

Stofa 1 Milan Chang, faraldsfræðingur

Stofa 2 Skrifstofa RHLÖ

Stofa 3 Ýmsir nemar

Stofa 4 R80+ Jón Eyjólfur Jónsson

IV. Fundir:

Stjórnarfundir:

Fundað var að jafnaði einu sinni í mánuði, þó með hlé yfir sumarmánuðina. Vegna breytinga á stjórn voru engir fundir hjá RHLÖ fyrstu mánuði ársins.

V. Verkefni ársins:

1. Fimmtudagsfræðsla vor og haust (sjá viðauka 2 og 3 og nánar hér fyrir neðan undir Fræðslunefnd).
2. Vísindadagur RHLÖ var haldinn 15. október 2010 í Öskju húsnæði Háskóla Íslands. Yfirskrift dagsins var: *Langvinnir lungnasjúkdómar* (sjá dagskrá í viðauka 4).

Bergþóra Baldursdóttir, sjúkrabjálfari ásamt skjólstæðingi í jafnvægisþjálfun

VI. Styrktar- og vísindasjóður:

Megin markmið sjóðsins er að efla RHLÖ. Stjórn sjóðsins er heimilt að styrkja hvert það verkefni sem hún telur efla og gagnast rannsóknum í öldrunarfræðum. Sjóðurinn starfar samkvæmt skilmálum Dómsmálaráðuneytisins um slíka sjóði. Skrifstofa fjárreiðna og upplýsinga á LSH annast fjárreiður og bókhald sjóðsins f.h. sjóðsstjórnar og skulu reikningar hans endurskoðast af ríkisendurskoðun. Sjóðurinn tekur við framlögum frá einstaklingum og fyrirtækjum en einnig eru gefin út minningarkort á vegum sjóðsins.

VII. Fræðslunefnd RHLÖ:

Fræðslunefnd var svo skipuð: Jón Eyjólfur Jónsson (JEJ), Hlíf Guðmundsdóttir (HG), Racel Eiríksson (RE), Berglind Indriðadóttir (BI) sem lét af störfum á haustdögum og Eyrún Björk Pétursdóttir (EBP)

Helstu verkefni Fræðslunefndar er að skipuleggja fimmtudagsfræðslu RHLÖ og Vísindadag RHLÖ. (sjá viðauka 2 - 4)

Fræðslufundir:

Fræðslufundir fræðslunefndar RHLÖ voru haldnir á fimmtudögum kl. 12:15 – 13:00 í kennslusalnum á 7. hæð á Landakoti. Hlé var yfir sumartímann. Fundirnir voru sendir út með fjarfundabúnaði um allt land auk þess sem flestir þeirra voru teknir upp og settir á vefvarp LSH (<http://volgur.landspitali.is/GoProWeb/gpweb.nsf/htmlpages/index.html>).

Fræðslufundir árið 2010:

Vorönn	Haustönn
<i>Dagsetning</i>	
14. jan. 2010	16. sept 2010
21. jan. 2010	23. sept. 2010
28. jan. 2010	30. sept. 2010
04. feb. 2010	07. okt. 2010
11. feb. 2010	21. okt. 2010
18. feb. 2010	28. okt. 2010
25. feb. 2010	04. nóv. 2010
04. mars 2010	11. nóv. 2010
11. mars 2010	18. nóv. 2010
18. mars 2010	25. nóv. 2010
25. mars 2010	02. des. 2010
08. apríl 2010	
15. apríl 2010	
22. apríl 2010	
29. apríl 2010	
06. maí 2010	
13. maí 2010	

VIII. Styrktaraðilar

Engir styrktaraðilar voru fyrir árið 2010

IX. Vísindavirkni:

Sjá viðauka 6.

X. Viðaukar:

- 1. Stofnskrá RHLÖ**
- 2. Dagskrá fræðslufunda RHLÖ vor 2010**
- 3. Dagskrá fræðslufunda RHLÖ haust 2010**
- 4. Dagskrá Vísindadags RHLÖ 2010: *Langvinnir lungnasjúkdómar***
- 5. Vísindavirkni 2010**

Viðauki 1

Stofnskrá um Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum

Uppfærsla III , 26. nóvember, 2009

1. grein
Rannsóknarstofa Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum (RHLÖ) er miðstöð í öldrunarfræðum stofnuð á ári aldraðra 1999. Sérhver vísindagrein, ein sér eða í samvinnu við aðrar greinar, getur átt aðild að rannsóknarstofunni, svo fremi að viðfangsefni hennar lúti að öldrun.
2. grein
Rannsóknarstofan er kennd við Háskóla Íslands og Landspítala og er rekin í samvinnu við öldrunarlækningadeild Landspítala (LSH) og heilbrigðisvísindasvið Háskóla Íslands. Aðsetur rannsóknarstofunnar er í húsakynnum Rannsóknarseturs Sjálfseignarstofnunar St. Jósefsspítala í Öldrunarfræðum. Landspítali greiðir stofnkostnað og rekstrarkostnað að því marki sem kveðið er á um í 8. grein stofnskrárinnar. LSH ber ábyrgð á rekstri og skuldbindingum rannsóknarstofunnar.
3. grein
Hlutverk Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum er
 - a. að vera miðstöð rannsókna á sviði öldrunarfræða er geta tekið til heilbrigðisþátta, félagslegra þátta, fjárhagslegra þátta, og annarra þátta er tengjast lífsgæðum .
 - b. að stuðla að samvinnu fræðimanna Háskóla Íslands sem eiga það sammerkt að vinna að öldrunarrannsóknum.
 - c. að hafa áhrif á þróun kennslu í öldrunarfræðum innan Háskóla Íslands.
 - d. að skapa heimili fyrir rannsóknarverkefni á sviði öldrunar.
 - e. að stuðla að útgáfu öldrunarfræðiritra.
 - f. að hafa samvinnu við aðrar rannsóknarstofur, félög, einstaklinga og opinbera aðila, sem starfa á sviði öldrunar innanlands og utan.
 - g. að hafa forgöngu um að afla styrkja eða fjárveitinga til öldrunarrannsókna og veita upplýsingar um hugsanlega styrktaraðila.
 - h. að standa fyrir námskeiðum fyrir fagfólk í öldrunarþjónustu, sjálfstætt eða í samvinnu við aðra.
 - i. að veita fagfélögum í öldrunarmálum þjónustu eftir nánara samkomulagi
 - j. að sinna öðrum verkefnum samkvæmt ákvörðun stjórnar.
4. grein
Stjórn rannsóknarstofunnar er skipuð sjö fulltrúum til fimm ára í senn. Skal forsvarsmaður öldrunarlækninga innan Læknadeildar Háskóla Íslands eiga sæti í stjórninni og einn fulltrúi tilnefndur af hjúkrunarfræðideild HÍ. Skal annar þeirra vera formaður stjórnar að ákvörðun heilbrigðisvísindasviðs HÍ. Framkvæmdastjórn Landspítala skipar tvo fulltrúa í stjórn og skal annar þeirra vera frá öðrum faggreinum en lækningum eða hjúkrun. Félagsvísindasvið HÍ, fagdeild Öldrunarfræðafélags Íslands og Félag íslenskra öldrunarlækna tilnefna hvert um sig einn fulltrúa í stjórn. Stjórnin velur sér ritara og skal funda hið minnsta fjórum sinnum á ári en oftast ef ástæða er til. Við ákvarðanatöku ræður einfaldur meirihluti stjórnar.
5. grein
Stjórnin gerir starfs- og rekstraráætlanir og ræður starfsfólk til rannsóknarstofunnar svo að markmið hennar náist.

6. grein

Rannsóknaverkefni sem unnin eru á öldrunarlækningadeild Landspítala skulu tengjast RHLÖ. Í þessu felst aðgangur að aðstöðu rannsóknarstofunnar og þeirri þjónustu og þeim stuðningi sem þar er að fá eftir nánari ákvörðun stjórnar rannsóknarstofunnar. Viðbótarkostnaður sem til fellur vegna einstakra verkefna skal borinn af viðkomandi verkefni, sbr. 7. grein. Rannsóknirnar munu koma fram í yfirliti yfir starfsemi rannsóknarstofunnar en hver rannsókn er sjálfstæð og lýtur stjórn og er á ábyrgð viðkomandi rannsækenda.

7. grein

Rekstur rannsóknarstofunnar ákvarðast af þeim tekjum sem rannsóknarstofan aflar, en þær geta verið:

- a. Rekstrartekjur af einstökum rannsóknarverkefnum.
- b. Styrkir.
- c. Tekjur af útgáfustarfsemi.
- d. Greiðslur fyrir veitta þjónustu við fagfélög og utanaðkomandi stofnanir.
- e. Tekjur af námskeiðshaldi.
- f. Aðrar tekjur, t.d. gjafir.

Verði ráðinn starfsmaður í fast starf við rannsóknarstofuna verður hann starfsmaður öldrunarlækningadeildar Landspítala en launakostnaður greiðist sjúkrahúsinu af tekjustofnum rannsóknastofunnar. Heimilt er að ráða einstaklinga í tímabundin verkefni sem verktaka fyrir rannsóknastofuna, enda stendur rannsóknastofan straum af rekstrarkostnaði.

8. grein

Fjármálasvið Landspítala annast bókhald og árlegt uppgjör starfseminnar og endurskoðandi sjúkrahússins yfirfer ársreikninga RHLÖ. Ársskýrsla er gerð um starfsemi rannsóknarstofunnar og birt á vef öldrunarlækningadeildar Landspítala. Landspítali leggur rannsóknarstofunni til húsgögn og tölvubúnað ásamt með almennum rekstri húsnæðisins og tölvubúnaðar. Framlög þessi eru án endurgjalds til LSH.

9. grein

Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum er heimilt að nota merki LSH og Háskóla Íslands í samskiptum og á bréfsefni.

10. grein

Stofnskrá þessi (III) öðlast gildi þegar framkvæmdastjórn Landspítala og stjórn heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Íslands hafa samþykkt hana. Landspítali og heilbrigðisvísindasvið Háskóla Íslands geta samþykkt breytingar á stofnskrá ef báðir aðilar samþykkja breytingarnar.

11. grein

Stjórn RHLÖ getur haft frumkvæði að endurskoðun stofnskrár þessarar ef aðstæður breytast.

Stofnskrárviðauki: yfirlit yfir framlög Landspítala til RHLÖ

Viðauki 2

Fræðslufundir á vegum rannsóknarstofu HÍ og LSH í öldrunarfræðum – RHLÖ vorönn 2010 haldnir í kennslusalnum 7. Hæð á Landakoti á fimmtudögum kl. 12:30-13:15.

14.jan Helstu einkenni og hjúkrunarþarfir sjúklinga í líknarþjónustu á Íslandi
Bryndís Gestsdóttir, hjúkrunardeildarstjóri á L-5, Líknardeild aldraðra,
Lyflækningasviði Landspítala, kynnrir meistaraverkefni sitt.

21.jan Stefnumótun Landspítala um þátttöku sjúklinga og aðstandenda í meðferð –
sjúklingafræðsla Brynja Ingadóttir, sérfræðingur í hjúkrun aðgerðasjúklinga,
Skurðlækningasviði Landspítala.

28.jan Við eldumst öll – Áhrif 26 vikna íhlutunarrannsóknar á ýmsa heilsufarsþætti og lífsgæði eldri einstaklinga. Farið verður yfir skipulag 26 vikna íhlutunarrannsóknar sem byggðist á þol- og styrktarþjálfun ásamt hvetjandi fyrirlestrum um holla næringu en rannsókninni lauk í desember á síðasta ári. Farið verður yfir nokkrar mjög áhugaverðar niðurstöður úr fyrstu tveimur mælingum (pre og post), s.s. líkamlega virkni eldri einstaklinga, breytingar á gönguvegalengd í sex mínútna gönguprófi, blóðþrýsingi, vöðvstyrk, fitumassa að viðbætti efnaskiptavillu metabolic syndrome). Þá verður komið inn á niðurstöður úr heilsutengdu lífsgæðaprófi (HL-prófið).

Janus Guðlaugsson, M.Ed.-íþróttifræðingur og PhD-nemi – Aðjunkt við Háskóla Íslands Rannsóknarstofa í íþrótt- og heilsufræðum eða deildin sem starfað er í er: Íþrótt-, tómstunda- og þroskaþjálfaradeild.

4.feb Skaðsemi hreyfingarleysis
Ólöf Ámundadóttir, sjúkraþjálfari, LSH Fossvogi

11.feb. Áhrif 26 vikna þol- og styrktarþjálfunar á líkamssamsetningu, blóðfitugildi og fjölda einkyrninga í blóði eldri einstaklinga
Steinunn Leifsdóttir – íþróttifræðingur MSc

18.feb. Viðbótarmeðferðir í hjúkrun sjúklinga á Landspítala
Dr. Þóra Jenný Gunnarsdóttir, lektor við hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands

25.feb Slitgigt – þekkingin eykst stöðugt en hvað líður nýjum meðferðarkostum?
Helgi Jónsson prófessor í gigtlækningum á LSH

4.mars Samfella í meðferð eldri og langveikra sjúklinga
Guðný Bjarnadóttir öldrunarlæknir á LSH

11.mars NÆRINGARVIKA Á LSH – nánar auglýst síðar Rannsóknastofa Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum Ægisgötu 26 101 Reykjavík Ísland sími 543-9898

18.mars Kynning á framhaldsnámi sjúkraliða í öldrunarhjúkrun
Guðrún Hildur Ragnarsdóttir kennslustjóri sjúkraliðabrautar í Fjölbautarskólanum í Ármúla, Lóa Guðmundsdóttir, og Edda Sjöfn Smáradóttir

öldrunarsjúkraliðar.

25.mars Samskipti aðstandenda og starfsfólks á hjúkrunarheimilum –
Meistaraverkefni Soffía Egilsdóttir félagsráðgjafi MA, Hrafnistu

1.apríl SKÍRDAGUR

interRAI: Fyrirlesarar varðandi interRAI verða auglýstir þegar nær dregur.

8.apríl Þunglyndi – Meðferðarleiðbeiningar frá interRAI kynntar

15.apríl Þvagleki – Meðferðarleiðbeiningar frá interRAI kynntar

22.apríl SUMARDAGURINN FYRSTI

29.apríl Hægðavandi – Meðferðarleiðbeiningar frá interRAI kynntar

6.maí Vannæring – Meðferðarleiðbeiningar frá interRAI kynntar

13.maí UPPSTIGNINGARDAGUR

Fundirnir eru sendir út með fjarfundabúnaði

Viðauki 3

HAUSTÖNN 2010

16. sept. – Anna G. Gunnarsdóttir, hjúkrunarfræðingur á göngudeild hjartabilunar LSH
Göngudeild hjartabilunar á LSH – eftirfylgd vegna krónískrar hjartabilunar
23. sept. – Guðrún Dadda Ásmundardóttir, iðjuþjálfari og deildarstjóri dagþjálfunar Hrafnistu í Reykjavík
Nýtt form af endurhæfingardagdeild fyrir eldri borgara
30. sept. – Sigrún Þórarinsdóttir MA, félagsráðgjafi á þjónustumiðstöð Laugardals og Háaleitis í málefnum aldraðra. Kynnir meistaraverkefnið sitt; Einmanaleiki eldri borgara í Reykjavík. Hvað hefur áhrif á einmanaleika?
7. okt. – Sigurður Stefánsson, háls-, nef- og eyrnalæknir
Svimauppvinnsla
15. okt. VÍSINDADAGUR RHLÖ - langvinnir lungnasjúkdómar
21. okt.- Þóra Jenný Gunnarsdóttir PhD, RN, MS, Lektor við hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands
Viðbótarmeðferðir í hjúkrun sjúklinga á Landspítala
28. okt. – Guðrún Sigurjónsdóttir hjúkrunarfræðingur BS, MS. á endurhæfingadeild Grensási
Algengi þrýstingssára á Landspítala : áhættumat og forvarnir
4. nóv. – Sólveig Rósa Davíðsdóttir sálfræðingur og klínískur rannsakandi á Geðsviði Landspítala
Hegðunarbreytingar og geðræn einkenni hjá sjúklingum með heilabilun og álag sem slík einkenni hafa á aðstandendur.
11. nóv. – Guðbjörg Pálsdóttir, hjúkrunarfræðingur á sáramiðstöð Landspítala
Langvinn fótasár á Íslandi, tíðni, greining og meðferð
18. nóv. – Steinunn Kristín Jónsdóttir, félagsráðgjafi
Þjónustuúrræði fyrir aldraða
25. nóv. - Davíð Arnar, hjartalæknir
Hjartsláttartruflanir og gangráðar
2. des. - Konstantín Shcherbak, læknir og tónlistarmaður
Rússnesk alþýðutónlist - tónðæmi og myndir

Viðauki 4

Vísindadagur RHLÖ 2010

Langvinnir lungnasjúkdómar

**Föstudaginn 15. október 2010 í Öskju í Náttúrufræðahúsi
Háskóla Íslands, stofu númer N132**

- 13:30 – 13:35** Setning og kynning á dagskrá Vísindadagsins –
Guðlaug Þórsdóttir, læknir og formaður fræðslu-
nefndar
- 13:35 – 14:00** Hvers konar sjúkdómur er langvinn lungnateppa
og hvaða ráð eru við honum.
Hans J Beck, lungnalæknir og yfirlæknir lungnasviðs á
Reykjalundi.
- 14:00 – 14:25** Endurhæfing lungnasjúklinga.
Ólöf Ámundadóttir BSc, MSc, staðgengill yfirsjúkrapjálfa í
Fossvogi, adjunkt við námsbraut í sjúkrapjálfun við HÍ
- 14:25 – 14:55** Samvinna við lungnasjúklinga og fjölskyldur þeirra.
Þorbjörg Sóley Ingadóttir, klíniskur sérfræðingur í hjúkrun
langveikra lungnasjúklinga og klíniskur lektor við
hjúkrunarfræðideild HÍ
- 14:55 – 15:25** Kaffi
- 15:25 – 15:45** Hjúkrun aldraðra lungnasjúklinga.
Rósa Jónsdóttir, klíniskur sérfræðingur í hjúkrun lungna- sjúklinga
og klíniskur lektor við hjúkrunarfræðideild HÍ
- 15:45 – 16:05** Líknarmeðferð lungnasjúklinga.
Sigríður Helgadóttir, læknir á Landakoti
- 16:05 – 16:25** Svefntruflanir í langvinnum lungnasjúkdómi.
Þórarinn Gíslason, lungnalæknir og yfirlæknir á LSH
- 16:25 – 16:30** Umræður, samantekt og fundarslit
Jón Eyjólfur Jónsson, læknir og fundarstjóri dagsins

Viðauki 5

Vísindavirkni 2010

Forstöðumaður: Pálmi V. Jónsson prófessor

Rannsóknir í öldrunarfræðum undir formerkjum Rannsóknarstofu í öldrunarfræðum snerta margar klínískar spurningar og faraldsfræði í víðum skilningi.

Vísindasjóður Landsítala

Notkun meginaglegra heilarita til að spá fyrir um framvindu vægrar vitrænnar skerðingar. Jón Snædal, Þorkell Elí Guðmundsson, Tómas H. Pajdak, Kristinn Johnsen.

Áhrif líkamsræktar og líkamsþyngdarstuðuls á miðjum aldri á vitræna getu og heilaryrnun á efri árum; 26 ára eftirfylgd. Milan Chang Guðjónsson, Pálmi V. Jónsson, Vilmundur Guðnason.

Rannsókn á áhrifum nýrra næringardrykkja á næringarástand aldraðra – Næringarástand aldraðra blóðmælingar á bólgubáttum. Ólöf Guðný Geirsdóttir, Atli Arnarsson, Kristín briem, Inga Þórsdóttir, Pálmi V Jónsson

Rannsókn á áhrifum nýrra næringardrykkja á næringarástand aldraðra – Næringarástand aldraðra blóðmælingar á IGF. Atli Arnarsson, Ólöf Guðný Geirsdóttir, Kristín briem, Inga Þórsdóttir, Pálmi V Jónsson

Styrkir úr RANNÍS til verkefna Milan Chang, Pálmi V. Jónsson, Sigurbjörn Björnsson, Jón Snædal. *Áhrif líkamspjálfunar á miðjum aldri á vitræna getu á efri árum. The AGES-Reykjavik Study.* (3.6 milljónir)

Minningarsjóði Helgu og Sigurliða

Milan Chang, Pálmi V. Jónsson, Sigurbjörn Björnsson, Jón Snædal *Áhrif líkamspjálfunar á miðjum aldri á vitræna getu á efri árum. The AGES-Reykjavik Study.* (600.000)

Nemaverkefni

Meistaraneimar

Eva Kristinsdóttir. Læknadeild, Háskóla Íslands. Geðlyfajnotkun fyrir og eftir hamfarir. Leiðbeinendur: Aðalsteinn Guðmundsson, Sveinbjörn Gizurarson, Inga J. Arnardóttir, Jakob L. Kristinsson, Matthías Halldórsson.

Guðrún Þengilsdóttir. Læknadeild, Háskóla Íslands. Lyf sem orsök innlagna á Landspítala Háskólasjúkrahús. Leiðbeinendur: María Heimisdóttir, Anna Birna Almarsdóttir, Þórunn Guðmundsdóttir, Aðalsteinn Guðmundsson.

Sigríður Helgadóttir. Læknadeild, Háskóla Íslands. Prognostic factors in advanced cancer patients in Iceland. Umsjónarkennari: Pálmi V. Jónsson. Leiðbeinendur: Valgerður Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.

Brynhildur Jónsdóttir. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Væg vitræn skerðing metin með taugasálfræðilegu mati og heilariti, eftirfylgd ári síðar. Leiðbeinendur: María K. Jónsdóttir, Jón Snædal.

Guðrún Björk Reykdal (2010). Samþætting heilbrigðis- og félagsþjónustu. Heimajónusta við aldraða. Leiðbeinandi Sigurveig H. Sigurðardóttir

Rannveig Sigríður Ragnarsdóttir (2010). Sjálfsvanræksla aldraða – frá sjónarhorni félagsráðgjafa. Leiðbeinandi Sigurveig H. Sigurðardóttir

Sigurlaug Jónsdóttir (2010). Heimsóknarþjónusta Rauða krossins. Áhrif heimsókna á liðan aldraða einstaklinga sem búa í heimahúsum. Leiðbeinandi Sigurveig H. Sigurðardóttir

Sigrún Ingvarsdóttir (2010). Ofbeldi gegn öldruðum. Viðhorf, þekking og reynsla starfsfólks í heimajónustu. Leiðbeinandi Sigurveig H. Sigurðardóttir

Cand. Psych. nemar

Sólveig Rósa Davíðsdóttir, Háskólanum í Árósum. Rannsókn á próffræðilegum eiginleikum íslenskrar þýðingar á NPI-D taugageðlækniskvarðanum með álagsskvarða fyrir aðstandendur (NPI-D). Leiðbeinendur: Kristín Hannesdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Jón Snædal, Ída Atladóttir.

Steinunnar Örne Þorsteinsdóttur. Bráðaóráð eftir skurðaðgerð: fræðileg samantekt og forþrófun spurningarlísta. Í nefnd fyrir mastersverkefni, Jón Snædal.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Íslensk erfðagreining, Hjartavernd (AGES rannsóknin), InterRAI, NordRAI, Middle Eastern Academy of Aging, Rannsóknastofa í lyfja- og eiturefnafræði, Mentis Cura, Gerontologískt Centrum í Lundi Svíþjóð, Kläpöda University, Nordic Network for Dementia Diagnostics. Auk samstarfs við ýmissa fræðigreina innan Landspítala.

Viðurkenningar sem starfsfólk fræðasviðsins fékk á árinu 2010

María K. Jónsdóttir, Jón Snædal. EEG mynstur í vægri vitrænni skerðingu: tengsl við taugasálfræðileg mynstur.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Erla Grétarsdóttir, Jón Snædal, Jakob Smári, Berglind Stefánsdóttir og Sigurlína Davíðsdóttir. Upplifun á Alzheimers sjúkdómi frá sjónarhóli sjúklinganna sjálfra. Þjóðarspegillinn 2010.

Jon Snaedal. World Medical Association perspective on person centered medicine. Int.J of Integrated Care Vol 10, Feb 2010.

Jon Snaedal. Health implications of a volcanic eruption in Iceland. WMJ 2010,56.

Sigrún Júlíusdóttir og Sigurveig H. Sigurðardóttir (2010). Fjölskyldusamskipti- ungt fólk og aldraðir. Ritrýndur bókarkafli í Heiðursriti Ármanns Snævarr. Rannsóknastofnun Ármanns Snævarr um fjölskyldumálefni og Bókaútgáfan Codex.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Ólafur H. Samúelsson: Lyf og aldraðir. Tímaritið Öldrun.

Jón Snædal: Dementia and Cognitive Geriatric Disorders Læknablaðið

Sigurveig H. Sigurðardóttir (2010). Hver veitir eldra fólki aðstoð? Eldri borgarar, aðstandendur og opinberir þjónustuaðilar. Rannsóknir í félagsvísindum XI. Erindi flutt á Þjóðarspegli í október 2010. Ritrýnd grein. Reykjavík: Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands.

Sigrún Ingvarsdóttir og Sigurveig H. Sigurðardóttir (2010). Ofbeldi gegn öldruðum. Viðhorf þekking og reynsla starfsfólks í heima þjónustu. Rannsóknir í félagsvísindum XI. Þjóðarspeglir í október 2010. Ritrýnd grein. Reykjavík: Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Blængsdóttir GB, Aspelund T, Jonsson PV. Lonliness of Older Persons in Home Care in Iceland. Middle East Journal of Age and Ageing, 2010: 7;14-18.

Qiu C, Cotch MF, Sigurdsson S, Jonsson PV, Jonsdottir MK, Sveinbjörnsdóttir S, Eiríksdóttir G, Klein R, Harris TB, van Buchem MA, Gudnason V, Launer LJ. [Cerebral microbleeds, retinopathy, and dementia: the AGES-Reykjavik Study](#). Neurology. 2010 Dec 14;75(24):2221-8.

Hrafnkelsson B, Helgason A, Jonsson GF, Gudbjartsson DF, Jonsson T, Thorvaldsson S, Stefansson H, Steinhorsdóttir V, Vidarsdóttir N, Middleton D, Petersen HS, Martinez C, Snaedal J, Jonsson PV, Björnsson S, Gulcher JR, Stefansson K. [Evaluating differences in linkage disequilibrium between populations](#). Ann Hum Genet. 2010 May;74(3):233-47.

Seshadri S, Fitzpatrick AL, Ikram MA, DeStefano AL, Gudnason V, Boada M, Bis JC, Smith AV, Carassquillo MM, Lambert JC, Harold D, Schrijvers EM, Ramirez-Lorca R, DeBette S, Longstreth WT Jr, Janssens AC, Pankratz VS, Dartigues JF, Hollingworth P, Aspelund T, Hernandez I, Beiser A, Kuller LH, Koudstaal PJ, Dickson DW, Tzourio C, Abraham R, Antunez C, Du Y, Rotter JJ, Aulchenko YS, Harris TB, Petersen RC, Berr C, Owen MJ, Lopez-Arrieta J, Varadarajan BN, Becker JT, Rivadeneira F, Nalls MA, Graff-Radford NR, Champion D, Auerbach S, Rice K, Hofman A, Jonsson PV, Schmidt H, Lathrop M, Mosley TH, Au R, Psaty BM, Uitterlinden AG, Farrer LA, Lumley T, Ruiz A, Williams J, Amouyel P, Yountkin SG, Wolf PA, Launer LJ, Lopez OL, van Duijn CM, Breteler MM; CHARGE Consortium; GERAD1 Consortium; EADI1 Consortium. [Genome-wide analysis of genetic loci associated with Alzheimer disease](#). JAMA. 2010 May 12;303(18):1832-40.

Chang M, Jonsson PV, Snaedal J, Björnsson S, Saczynski JS, Aspelund T, Eiríksdóttir G, Jonsdóttir MK, Lopez OL, Harris TB, Gudnason V, Launer LJ. The effect of midlife physical activity on cognitive function among older adults: AGES--Reykjavik Study. J Gerontol A Biol Sci Med Sci 2010;65(12):1369-74.

Rosano C, Sigurdsson S, Siggeirsdóttir K, Phillips CL, Garcia M, Jonsson PV, Eiríksdóttir G, Newman AB, Harris TB, van Buchem MA, Gudnason V, Launer LJ. Magnetization transfer

imaging, white matter hyperintensities, brain atrophy and slower gait in older men and women. *Neurobiol Aging* 2010;31(7):1197-204.

Snaedal J, Johannesson GH, Gudmundsson TE, Gudmundsson S, Pajdak TH, Johnsen K. The use of EEG in Alzheimer's disease, with and without scopolamine - a pilot study. *Clin Neurophysiol* 2010;121(6):836-41.

Torsdottir G, Kristinsson J, Snaedal J, Sveinbjornsdottir S, Gudmundsson G, Hreidarsson S, Johannesson T. Case-control studies on ceruloplasmin and superoxide dismutase (SOD1) in neurodegenerative diseases: a short review. *J Neurol Sci* 2010;299(1-2):51-4.

Jon Snaedal, Gisli H. Johannesson, Thorkell E. Gudmundsson, Tomas H. Pajdak Steinn Gudmundsson and Kristinn Johnsen. The use of EEG in Alzheimer's disease –with and without scopolamine. *Clin Neurophysiology* 2010;121(6):836-841.

Juan Mezzich, *Jon Snaedal*, Chris van Weel and Iona Heath. Towards Person-Centered Medicine: From Disease to Patient to Person. *Mount Sinai Journal of Medicine* 2010;77(3):304-6.

Gudlaug Tórsdóttir, Jakob Kristinsson, Jón Snaedal, Sigurlaug Sveinbjörnsdóttir, Grétar Gudmundsson, Stefán Hreidarsson and Torkell Jóhannesson. Oxidative stress in neurodegenerative diseases. The role of ceruloplasmin and superoxide dismutase. *J of Neurological Sciences* 2010:51-4.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum

Tryggvi Egilsson Lyf-og öldrunarlæknir, "Delirium" á Læknadögum 19. janúar 2010.

Gríma Huld Blængsdóttir, Thor Aspelund, Pálmi V. Jónsson. Einmana heima. Erindi, Fræðadagar heilsugæslunnar, 18.11.2010.

Sigurveig H. Sigurðardóttir (2010). Care of older people in Iceland. Erindi á 20. norrænu ráðstefnunni í öldrunarfræðum sem haldin var í Reykjavík 30. maí -2. júní 2010

Sigurveig H. Sigurðardóttir (2010). Hver veitir eldra fólki aðstoð? Eldri borgarar, aðstandendur og opinberir þjónustuaðilar. Rannsóknir í félagsvísindum XI. Erindi flutt á Þjóðarspegli í október 2010. Ritrynd grein. Reykjavík: Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands.

Sigurveig H. Sigurðardóttir (2010). Aðstoð við eldri borgara: rannsókn um þarfir og þjónustu. Erindi flutt á málstofu Rannóknarstofnunar í barna- og fjölskylduvernd Háskóla Íslands, 7. desember 2010

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum

Pálmi V. Jónsson. Middle Eastern Academy for Medicine on Ageing, MAMA. Teachers State of the Art Lecture: Inter-relationship between dementia, delirium and depression . April 2, 2010, Tripoli, Lebanon.

Pálmi V. Jónsson. Middle East Symposium on Ageing: What New about Alzheimer's disease. Clinical Presentation of Alzheimer disease: from onset of the first symptoms to severe dementia. April 3, 2010, Tripoli, Lebanon.

Pálmi V. Jónsson. Middle Eastern Academy for Medicine on Ageing, MAMA. Teachers State of the Art Lecture: Inter-relationship between dementia, delirium and depression . April 2, 2010, Tripoli, Lebanon

Pálmi V. Jónsson, Plenary lecture: Perspectives on Brain Health from the AGES Reykjavik Study. NGF í Reykjavík 20. mai 2010.

Pálmi V. Jónsson. State of the art lecture: Developments in the Minimum Data Set or InterRAI's Integrated Assessment System. 6th European Union Geriatric Medicine Society congress, 2010, Dublin, Ireland.

Pálmi V. Jónsson. European Academy for Medicine on Ageing, EAMA, 8th advanced postgraduate course. Teachers State of the Art Lecture: Perspectives on Brain Health from the AGES Reykjavik Study. Sion Switzerland, June 21, 2011.

Pálmi V. Jónsson. Lecture: Shaping Home Care in Europe: the contribution of the Aged in Home Care Project. InterRAI symposium, September 14, 2010, Bilbao, Spain.

Pálmi V. Jónsson. Middle Eastern Academy for Medicine on Ageing, MAMA. Teachers State of the Art Lecture: Principles of Geriatric Assessment. Nov 3, 2010, Tripoli, Lebanon.

Pálmi V. Jónsson. Middle Eastern Academy for Medicine on Ageing, MAMA. Teachers State of the Art Lecture: MDS Family tools and InterRAI network: results and prospects . Nov 3, 2010, Tripoli, Lebanon

Pálmi V. Jónsson. Middle Eastern Academy for Medicine on Ageing, MAMA. Teachers State of the Art Lecture: The AGES Reykjavik study . Nov 4, 2010, Tripoli, Lebanon

Milan Chang, Jane Saczynski, Jon Snaedal, Sigurbjorn Bjornsson, Thor Aspelund, Sigurdur Sigurdursson, Vilmondur Gudnason, Tamara B. Harris, Lenore J. Launer, Palmi V. Jonsson The association between midlife body mass index and brain volume in late life: Age Gene/Environment Susceptibility - Reykjavik Study. Erindi: The 63rd GSA Meeting, November, 2010, New Orleans, USA.

Milan Chang, Jean Saczinski, Jon Snaedal, Sigurbjorn Bjornsson, Tor Aspelund, Vilmondur Gudnason, Tamara Harris, Leonore Launer and Palmi V. Jonsson. The association between midlife body mass index and cognitive function in late life: AGES-Reykjavik study. Erindi: The 63rd GSA Meeting, November, 2010, New Orleans, USA.

Þorsteinsdóttir, Jónsdóttir, Jónsson PV, Guðnason V, Launer L. Prevalence of MCI: Age, Gene/Environment Susceptibility – Reykjavik Study (AGES). NGF í Reykjavík 20. mai 2010.

Aðalsteinn Guðmundsson. State of the Art Lecture VI Osteoporosis. NGF 20 May 2010

Jon Snaedal, Gisli H. Johannesson and Kristinn Johnsen. Clinical applicability of EEG in differential diagnosis of dementia. Erindi á 20 NKG í Reykjavík 30 maí 2010.

Jon Snaedal and Tomas H Pajdak. The use of SPR-EEG classification in predicting conversion of Mild Cognitive Impairment to Alzheimer's disease. Erindi á 20 NKG í Reykjavík 30 maí 2010

Erla Gretarsdottir, *Jon Snaedal* and Jakob Smari. The experience of Alzheimer's disease from the patients perspective. Erindi (EG) á 20 NKG í Reykjavík 31 maí 2010.

Milan Chang, Jean Saczinski, *Jon Snaedal*, *Sigurbjorn Bjornsson*, Tor Aspelund, Vilmundur Gudnason, Tamara Harris, Leonore Launer and *Palmi V. Jonsson*. The association between midlife body mass index and cognitive function in late life: AGES-Reykjavik study. Erindi (MC) á 20 NKG í Reykjavík 31 maí 2010.

Jon Snaedal. Safe, quality care is an essential element common to all professional skills and professional roles. How should we collaborate in order to work more effectively in teams?. Lecture on the Third Conference on Regulation of Health Care Professionals, Geneva 19 Feb 2010.

Jon Snaedal. The elderly and public health. Lecture at the Nordic Bioethics seminar in Reykjavik, 27 April 2010 (cancelled due to volcanic eruption).

Jón Snædal. Person centered medicine in the care for the elderly. Oral presentation at the 3rd Geneva Conference on Person Centered Medicine. Geneva 3 Maí 2010.

Jón Snædal. Collaborators or competitors? How do other health professionals view pharmacists. Lecture at FIP annual Conferene in Lisbon 30 August 2010.

Jón Snædal. EEG-SPR for diagnosis and differential diagnosis in dementia. Presentation for the Network of Dementia Diagnostics. Kaunas, Lithauen Sept. 2010.

Sigurveig H. Sigurðardóttir (2010). Needs of older people living at home in Iceland. The conference Transforming care in Copenhagen, Eigtsveds Pakhus, 21-23 June 2010. Organizer the Danish National Centre for Social Research

Sigurveig H. Sigurðardóttir (2010).Erindi á ráðstefnu til heiðurs Professor Gerdt Sundström við Háskólann í Jönköping í Svíþjóð 29. september 2010.

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum

Konstantín Shcherbak, Ólafur Skúli Indriðason, Viðar Eðvarðsson, Jóhannes Björnsson, Runólfur Pálsson. Framrás gaúklasjúkdóma - áhrif valinna áhættuþátta. XIX þingi Félags íslenskra lyflækna, 2010 Ágríp birtist í Fylgiriti 6, Læknablaðsins

Gudlaug Torsdottir, Jakob Kristinsson, *Jon Snaedal*, Sigurlaug Sveinbjörnsdottir, Gretar Gudmundsson, Stefan Hreidarsson and Thorkell Johannesson. Oxidative stress in

neurodegenerative diseases. The role of ceruloplasmin and superoxide dismutase. Spjald á 20 NKG í Reykjavík í maí 2010.

Veggspjöld sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum

Aðalsteinn Guðmundsson, Ólafur H. Samúelsson. Abstract EUGMS 2010 congress.

Sigfusdóttir A, Jónsson PV, Aspelund T, Kjartansson Ó, Eiríksdóttir G, Sigurðsson S, Launer L, Guðnason V. AGES-Reykjavik Study: Relationship between white matter lesions, infarcts and neuropsychological performance. Veggspjald á NGF Reykjavik, 20, maí 2010.

Sigurdur Sigurdsson, Thor Aspelund, Lars Forsberg, Jesper Fredriksson, Olafur Kjartansson, Bryndís Oskarsdóttir, *Pálmi V. Jonsson*, Gudny Eiríksdóttir, Tamara B. Harris, Alex Zijdenbos, Mark A. van Buchem, Lenore J. Launer, Vilundur Gudnason Rates of Brain Tissue Changes in the General Population of Elderly. The AGES-Reykjavik Study. The International Society for MR meeting, 2010.

Gestsdóttir B, Sigurðardóttir V, Gunnarsdóttir S, *Guðmannsdóttir GD*, Jónsson PV: The most common symptoms and needs of patients receiving palliative care in Iceland, a longitudinal study. European Palliative Care Association, Glasgow, June, 2010.

Sigríður Helgadóttir, *Pálmi V. Jónsson*, Sigríður Gunnarsdóttir and Valgerður Sigurðardóttir Prognostic factors for survival in cancer patients in Iceland. European Palliative Care Association, Glasgow, June, 2010.